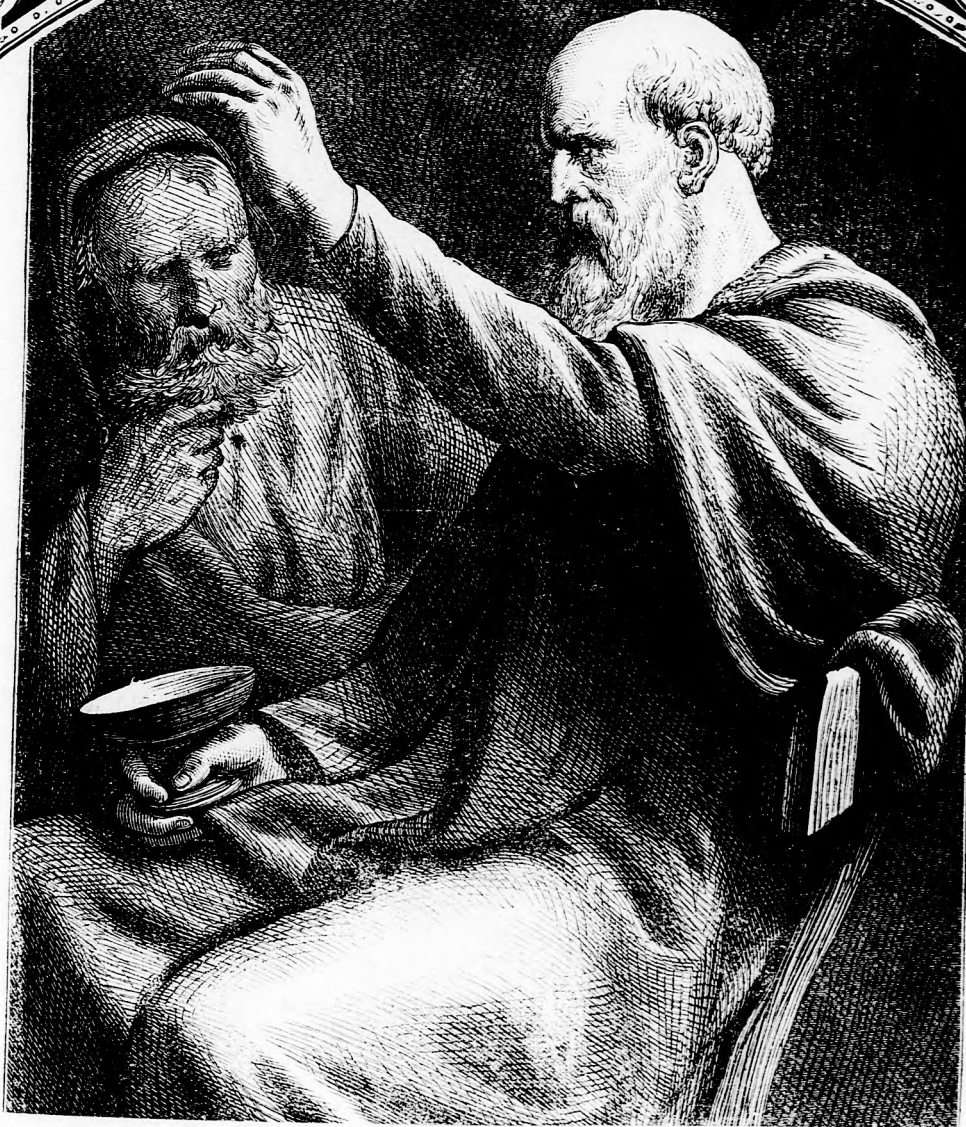

KIS KÖNYV

XENOKRATES SERLEGE. (Lásd a 189. l.)

MATYI ÉS PETI

vagy:

az élet egy korálszigeten.

(Folytatása.)

EVÉSSEL azok után, miket a mult számban elbeszélünk, a kormányos odalépett a kapitányhoz s így szólt hozzá:

„Kapitány ur, ne várja, míg a tutaj elkészül, meneküljön a kis csónakban. Minden percznyi késedelem halállal fenyeget. Néhány percz mulva, aki nem távozott e hajóról, nem is lesz többé az élők sorában. Gondolja meg, hogy neje és gyermekei vannak. Gyorsan a csónakba!”

„Nem lehet,” felelt a kapitány nyugodtan. „Köszönöm gondoskodását, de a kötelesség azt parancsolja, hogy én hagyjam el utóljára a „Herkules“-t.”

Alig ejtette ki e szavakat, jött egy óriási hullám s oly rettentően megrázta a roncsolt hajót, hogy mindenki elbukott s csak nagy nehezen tudtak ismét lábba állani. Baltás gazdát, Matyit és még két matrózt, kik a már épen elkészült tutajon állottak, a hullám tutajostúl együtt lesodorta a vízbe oly szépen, mintha készakarva tengerre akartak volna bocsátkozni. Andor urfi hamar fölkapott egy kötelet s odadobta utánok; Baltás gazda szerencsésen megragadta és így visszajutottak ismét a hajó mellé. Nagyon vigyázni kellett, hogy a hullámok a hajóhoz ne csapják és így darabokra ne törjék a tutajt, mert

bár Baltás gazda oly jól összeütötte, a mint ily sulyos állapotban csak lehetett, mégis csak gyöngé jármű volt az. — Ezután azok, kik rászánták magukat, hogy a törekeny tutajra bizzák életüket, leugráltak a hajóról a tutajra; legutolsó volt a kapitány, ki egy tapodtat sem mozdult, míg minden ember nem távozott a hajóról; midőn végre egy rész a csónakban, a többiek a tutajon elhelyezkedtek, a kapitány is elhagyta a hajót, szomoruan, de nyugodtan és bámulatos hidegvérrel.

Epen ideje volt megválniok a hajótól, mert alig eveztek vagy száz ölnyire, a „Herkules“-t nagy hullám még egyszer megrázta s aztán lerántotta a mélységbe, úgy hogy többé nem volt látható; csak töredezett darabjai s a benne volt portéka uszkált aztán fent a vizen.

„Szegény hajóm!” sohajtott a kapitány; „szemeink előtt merültél el, örökre!”

„Jobb, hogy a hajó merült el,” szólt Andor urfi, „hogysen minket ért volna e kellemetlenség. Én megnyugszom a dolgok ilyen fordultában.”

„Önnek könnyü,” felelt a kapitány. „De én, — én nyolcz év óta életem nagyobb részét e hajón töltöttem s úgy szerettem, mintha nóm vagy gyermekem volt volna. Azért fáj, hogy elmerülni láttam.”

Kezdetben azok, kik a tutajon voltak, irigyelték a csónakban menekülőket, mert a csónak könnyedén hintázott a hullámokon, míg a tutajt

minduntalan végigmosta a mérgesen kavargó viz Andor urfi, Jakab mester és Matyi, kik jó uszók voltak, midőn egy-egy nagyobb hullámtorony a tutajra esapott, uszásra adták magukat, míg a többiek igyekeztek megkapaszkodni a kötelekben, hogy a víz el ne sodorja őket. Így haladt egy darabon a csónak és a tutaj alig néhány ölnyre egymástól. De midőn a part közelébe értek, hol a tenger retentő erővel csapkodott a parthoz, kiűnt, hogy a kis csónakban ülők helyzete veszedelmesebb. A csónak megtelt vízzel, és csakhamar elmerülni kezdett. A tutajról kötelet dobtak feléje s ennek segélyével Bogrács bácsi, Peti és a többiek átjutottak a tutajra. Csak a főkormányos járt szerencsétlenül. Ő maradt utolsó a csónakban s épen midőn meg akarta ragadni a kötelet, a csónak elmerült a kormányossal együtt. A tutajon levők mindenkép igyekeztek megmenteni a derék kormányost; de hiába. Csak egyszer merült föl a víz színére, azt kiáltá: „Isten veletek!” és végkép elmerült.

Olyan körülmények közt, minőkben a tutajon levők voltak, nagyon önzők az emberek s mindenekelőtt saját magukra gondolnak. A kormányos szerencsétlen halála tehát kevés hatást gyakorolt a megmaradottakra s csak a kormányos mondá: „Szegény barátom! Kár érte, derék tengerész volt.”

Végre egészen közel jutott a tutaj a parthoz. Egy ideig majdnem a csónak sorsára jutott, oly erősen oda-

vágta a hullám a parthoz; de végre mindnyájan szerencsésen fölkapaszkodtak a sziklás partra. Majdnem mind félig meztelenek voltak, mert éjjel kezdődvéna szerencsétlenség, idejük sem volt felöltözni; részint a nehéz fáradozásban leszakadt róluk a ruha: többnyire vérzettek is mindnyájan, kisebb-nagyobb sebekből, melyeket a menekülés veszedelmei közt kaptak. De mégis megmentették életüket. Halálosan elfáradva dőltek le a biztos szárazföldön s Matyi barátunk egészen kimerülten rogyott össze és elájult. Midőn ismét eszméletre tért, Baltás gazdát látta maga mellett állani s vizet locsolni arczába, mitől aztán csakhamar fölocsúdott.

A sziget, melyre jutottak, most nagyon sajátságos látványt nyújtott. Néhány órával előbb még csak egy pár madárból állott lakossága, — most egy csapat ember járt rajta s partjaira, melyeken addig csak egyes vad tengeri növények nőttek, most a tenger egész halmaz különböző portékát vetett ki, a mit a szerencsétlenül járt „Herkules“-ből kiragadott. Hordók, ládák, csomagok heverték ott egymás mellett s a megmenekült hajósok iparkodtak mindent kihuzni a szárazföldre. Roppant furesa öltözetekre tettek ily módon szert a matrózok; tarka színű kendőkből csináltak ruhákat, fejökre meg finom kalapot tettek, mely uri hölgyeknek volt tulajdonképen szánva. Nagyon szerettek volna csizmát is találni, mert az éles szirt sebezte lábukat; de csizmával a tenger nem

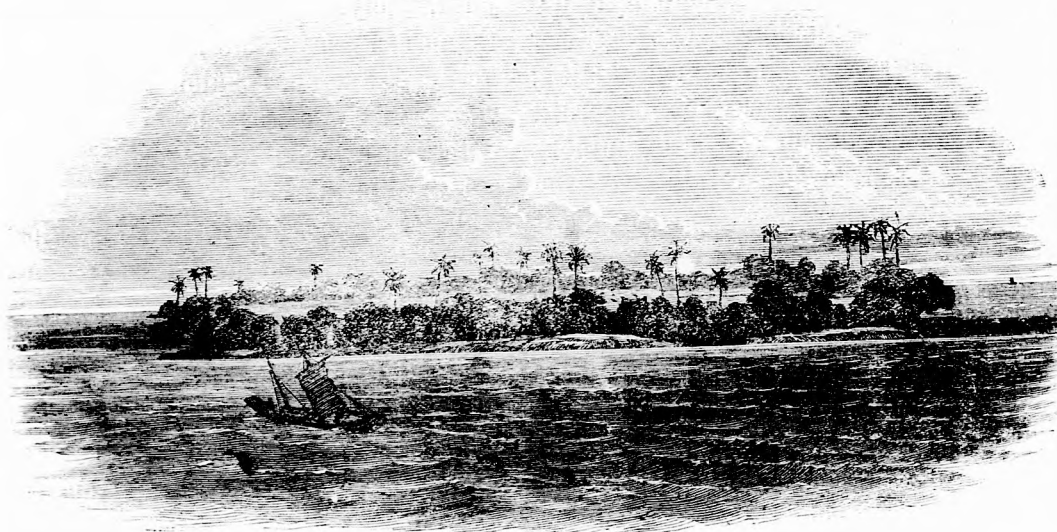
szolgált s így nem maradt más hátra, mint lábaikat is kendőkbe kötözgetni.

Embereink gondosan átkutatták a ládákat és hordókat, melyeket a tenger kivetett a partra; nagyon sokféle hasznos és hasznavehetetlen tárgyra akadtak. Egy hordóban szagos víz, egy másikban finom szappan és hajkenőcs volt, mire persze most nem nagy szükségök lehetett; egy másik és még több hordóban bort és sört, két nagy hordóban tiszta ivóvizet találtak s ennek már jobban örültek; néhány sertést és juhot is partra mosott a víz, ugyszintén több láda lisztet, egy hordócska lőport, sajtot, szalonnát stb. Hasznos portéka volt egy csomag is, melyben a vitorla-varráshoz szükséges készülékek, tűk, fonalak, kötelek stb. voltak bekötve. De leginkább örültek, midőn látták, hogy a hajóról élve vízbe

(Folytatása következik.)

dobott juhok és sertések, pusztán állati ösztönük által vezetve, szép rendben a sziget felé usznak és egymás után kapaszkodnak ki a szárazföldre. Szegény Matyi! mikor otthon Bogrács bácsinak mutogatta a szép hizott sertéseket, nem is álmodta volna, hogy majd azokkal együtt az indiai oceán egy pusztá korálszigetére fog jutni ő maga is!

Más hajótörést szenvedettekhez képest a „Herkules“ személyzete, mint látjuk, meglehetősen el volt látva élelmi szerekkel. Időnként fogtak halakat is és a madarak, melyek az eddig pusztá szigeten nem tanulták meg, hogy félniök kell az emberektől, pusztá kézzel engedték magukat megfogni. De kenyér nem volt, s ez nagy hiány volt; a vízben is csak rövid ideig tarthatott, főleg ily forró éghajlat alatt.

A KORÁLSZIGET.

A HOLD ÉS A HOLD-IMÁDÓK.

(Képpel a 188. l.)

HOLDGEN sokféle vallás, bálvány- és természetimádás uralkodik szerte a világon. Távol a délkeleti országokban, hol a nap sokkal forróbban és fényesebben süt, mint nálunk, sok nép istenség gyanánt imádta és imádja maig is a napot. A pogányok pedig, kik Kanaánban a zsidókkal együtt éltek s a szomszéd országokat is benépesítették, a holdat imádták „Astaróth“

név alatt. Szép nőalaknak rajzolták s templomokat építettek tiszteletére. A szentírás Astaróth-ot a sidoniaiak istennőjének nevezik, s ugyancsak a szentírásban ol-

vassuk, hogy a filiszteusok, midőn Saul a gilboai esatában megölték, „fegyvereit Astaroth házában felfüggesztették.“

Isten megparancsolta a zsidó népnek, hogy tartozkodjék a bálványimádástól; de Izrael fiai nem engedelmeskedtek az Ur szavainak s a pogányok közé keveredtek, míg végre megtanulták a bálványimádást és hódoltak Astaroth-nak. A helyett, hogy áldoztak volna az egy igaz Istennek, ki őket Egyiptomból a rabszolgaságból kimentette, kalácsot sütöttek és áldoztak az ég fényes csillagának tisztelőtére.

Jeremiás proféta így szól: „A gyermekek fát hordtak össze, az öregek meggyújtották, az asszonyok tésztát gyurtak s kalácsot sütöttek, hogy az ég királynője oltárára áldozzák.“ Szomorú volt bizony, hogy isten választott népe ilyen dolgokat mivelt, — s most is tanulhatunk belőle annyit, hogy a rossz társaság igen veszedelmes, mert a ki belé keveredik, maga is könnyen gonoszszá válik.

Egyiptomban is találtattak régiségek, melyeken az van ábrázolva, hogy az emberek pogácsát áldoznak a holdnak és ha ezt tudjuk, könnyen megértjük Hiob e szavait: „Ha láttam volna a napot ragyogni, vagy a holdat fényleni és ha szívem titkos varázslattól megtelt volna annyira, hogy ajkam kezeimet csókolta volna, — az is bűnös gonoszság volt volna.“ Hiob tudniillik látta a napot és a holdat teljes fényökben s mégsem imádkozta s nem végezte előttük a kézcsokoló pogány szertartást, mint azon emberek, kik körülte éltek.

Az ókorban azt hitték, hogy a holdtól származik a harmat. Midőn Mózes halála óráján megáldotta a tizenkét törzset, e szavakat mondá József nemzetségéhez: „Áldja meg az Ur földjeit azon drága gyümölcsökkel, melyeket a nap érlel meg, és azokkal, melyeket a hold teremt.“ Valószínű, hogy ez utóbbival az üdítő harmatot értette, mely holdvi-

lágos éjeken a növényzetre igen jótékonyan hat. Keleti népek még ma is oly nagy hatalmat tulajdonítanak a hold sugarainak, hogy veszedelmesnek tartják földetlen fővel holdfényben aludni; azt hiszik, hogy valami holdszurást lehet kapni, úgy mint a naptól napszurást. Ezt már az ókorban is hitték, erre mutat a szentírás következő helye: „A nap ne szurjon meg nappal, a hold sem éjjel.“

Mi már okosabbak vagyunk, ugy-e kis olvasóim, e pogány népeknél? Nem imádjuk sem a napot, sem a holdat, mert tudjuk, hogy azok csak lelketlen testek; hanem fohászunk Hozzá, ki az eget, földet, napot és holdat teremti, a mindenség örök Urához.

OSZONNA.

(Képpel a 184. l.)

Anna asszony tejárusné.
Kicsi kocsijába
Igazonó számár helyett
Fogva van a Száva.

Reggel óta háztól házhoz
Hurezolá a terhét.
Sokszor bizony fél rófnyre
Logatá a nyelvét.

A kis Náczi meg a Netti
Baktattak mellette,
Mig a szénatéri torony
A tizet ütötte.

Akkor aztán megpihentek
Az országot sarkán:
A Száva is kényelmesen
Helyet foglalt — farkán.

No hiszen volt lakmározás!
Járta tejkenyérrel.
Száva kutya úgy jóllakott,
Azt hitte — ebédel.

MITŐL HALT MEG FERIKE.

(Vége.)

BOSZUJA kitöltésére hamarabb nyílt alkalom, mintsem gondoltam. Egy éjjel a szomszéd hálóteremben alvó fiuk mulatságot rendeztek, melyet diáknyelven „éjféli ünnepély“-nek neveztek. Ez ünnepélyre a mi hálótermünkben is minden fiu hivatalos volt, kivéve engem, Ferikét és még egy harmadik „új fiu“-t Bertit, kiket nem tartottak még méltóknak arra, hogy a mulatságnál jelen legyünk. En kevéssel éjféel előtt fölébredtem, mert zajt és suttogást hallottam a szobában; de mindjárt eszembe jutott, hogy ma van az ünnepély a szomszéd teremben, tehát ismét falhoz fordultam s csak azt kérdeztem, hány óra?

„Épen éjféel,“ dörögé Barna; „éjféel, a szellemek és kísértetek órája!“ ezzel nagyot bömbölt s a többiek után távozott.

Szemeimről egészen eltűnt az álmom s mert észrevettem, hogy Ferike és Berti sem alszanak, beszélgetni kezdtem, haragosan fölkiáltván:

„Kiállhatatlan ez a Barna! Szinte szeretem, hogy egy kis ideig legalább nincs közelünkben.“

„Bizony magam is“, szóló Ferike. „És most sem tudott elmenni anélkül, hogy ne bántson; azt mondta, hogy megkeresztel s leöntött egy pohár vízzel. Csupa víz a párnám!“

„Az a Hugo sem sokkal jobb“, szóló Berti. „Tegnap éjjel lepedőstül

lerántott az ágyból s arra ébredtem föl, hogy a földre pottyantam!“

„Az ám, láttam,“ szóló Ferike, „de Károly igen jó fiu, ugye? Én nagyon szeretem.“

„Én is!“

„De az a Barna ... az rossz fiu,“ folytató Ferike. „Tudjátok, mit csinált ma este velem? Abból a kis pisztolyából a hátamba lőtt egy papiros-töltést!“

„Ejnye! ez csunyaság! És fájt nagyon?“

„Fájt bizony!“ sohajtó a kis fiu.

„Miért nem panasztad be a tanár urnak?“

„Óh! hiszen tudod, hogy aztán csak még inkább bántana, csupa bosszúból.“

„Az igaz!“ sohajtám,

„Csak legalább az éjjel hagyna már békében,“ szóló Berti s egy ideig mindnyájan hallgattunk, midőn Ferike hirtelen ijedten suttogva szóló:

„Lássátok? lássátok? Valaki bejött ...“

„Dehogy jött! Hiszen akkor világosságot láttunk volna a másik szobában, ott gyertya ég. Aztán hallanók a lépteiket is“, szóló Berti.

„Van itt valaki?“ kiáltám én hangosan; nem felelt senki, nem hallatszott semmi.

„Oh! Én félek,“ siránkozék a kis Ferkó.

„Aludjunk,“ mondám, „a fiuk még sokáig nem térnek vissza.“ Ezzel jó éjt kívántunk egymásnak és elhallgattunk, igyekezőn álomba fojtani

félelmünket, mert egyikünk sem volt bizonyos benne, nem jött-e csakugyan valaki szobánkba.

Alig mult néhány perc, midőn

egyszerre Ferike a rémülettől reszkető hangon, nyöszörögve szólt: „Jaj! kísértet van itt!” Hideg borzongott végig rajtam s ijedten fölültem ágyam-

OZSONNA. (Lásd a 182. l.)

ban. A szobában teljes sötétség uralkodott, hanem csakhamar láttam mi az, amit Ferike megpillantott. A szomszéd szobába nyíló ajtó félig nyitva

volt és sajátságos kékes, majd vörhenyes világosság hatott be egy keskeny vonalon. E világos voaalon pedig roppant magas, hosszú, fehér

alak jött lassan, zajtalanul előre. Szemeimet dörzsöltem, megfeszítve figyelmemet odanéztem, ha nem csalódom-e, — nem! Valósággal ott volt a csodás fehér alak, lassan közeledett, minlig közelebb,

közelebb. Szivem hevesen dobogott, hajam égnek meredt, hideg veritek lepte el arcomat; szerettem volna futni s nem tudtam mozdulni, nem bírtam egy hangot kibocsátani torko-

PADLÁS SZOBÁBAN. (Lá-d a 190 1)

76.2.

szkető
Jaj!
ongott
gyam-

majd
be egy
raalon
fehér

mon, — az ijedtség teljesen megbénított. A fehér alak pedig mindinkább közeledett s mindinkább láttam, mily rettenetes nagy, majdnem a szoba teteljeig ért s midőn lépett, ijesztő módon hajlott felénk. Végre megállott, de nem az én ágyam mellett, hanem a másiknál, melyben Ferike dermedten, mozdulatlanul feküdt, mint a halott.

Annyira meg voltam rémülve, hogy gondolkozni sem tudtam a fölött, vajon mi lehet ez az ijesztő tünet? Csak azt tudtam, hogy nem lehet egyik sem a fiuk közül, mert azok mind a mulatságnál vannak, aztán nincs köztök ily magas termetű egy sem. Még is gyanakodtam kis é, hátha talán megint Barna követ el valami gonosz csinyt? De hogy lehetne ő ily magas? Es hogy támad körülte az a csodás világosság? Összeszedtem minden bátorságomat s véget akartam vetni a szörnyű rettegésnek, kiálltani akartam. De ime akkor mi történt!

Borzadva és rémülve láttam, hogy az a valaki vagy valami megragadja a takarót, melybe a kis Ferike beburkolózott s lehuzta a földre. Ott feküdt takaratlanul a gyönges kis fiu s az a rejtélyes nagy fehér alak lehajlott hozzá.

Ferike kétségbeesett kiáltással fölugrott, mintha menekülni akart volna, de aztán visszahanyatlott s még egyszer éles sikoltást erőltetett ki torkából, aztán elhallgatott. Az éles visítás borzadályosan hangzott vissza a csöndes éjben s szinte megfagyasztotta a vért ereimben.

Alig hogy az első kiáltás elhangzott, az ajtó gyorsan nyílt s a fiuk sebesen rohantak be, mintha mulatságuk közepette megzavarta és megriasztotta volna őket a kis Feri kétségbeesett kiáltása. Mindegyik igyekezett ágyába jutni, mielőtt a felügyelő tanár belépett és a rendetlenséget észrevette volna.

De amint beléptek a szobába, ők is meghökkentek azon látványon, mely engem és Ferikét annyira megriasztott. Hanem nekik nem volt már idejük megijedni, mert a hosszú fehér lepedő alól e pillanatban megszólalt Barna, ki dühösen mondá Ferikének:

„Ne orditozz, te kis majom, mert mindjárt megfojtlak!”

Egyuttal leveté magáról a lepedőt és hogy Ferikét elhallgattassa, nagyot ütött reá. A kivánt hatást el is érte; a kis fiu nem kiáltozott többé. Elájult és mozdulatlanul feküdt ágyában.

„No, ez már mégis sok, Barna!” szolt Hugo, ki pajtása volt ugyan, de mégsem volt rossz fiu.

„Nesze neked érte;” szolt Károly s papucsát egész erővel Barna hátának dobta. A többi fiuk is megboszankodtak a gonosz tréfán s követték Károly példáját, úgy hogy csakhamar egész papucs-zápor röpült Barna feje felé s ez gyorsan menekült a szomszéd szobába, melynek ajtaját becsukta maga után.

„Micsoda láрма ez, fiuk?” szolt be e perczen maga az igazgató, ki a nagy zaj és zavar közt a terembe lépett a nélkül, hogy észrevettük volna.

A hálóterem e pillanatban nagyon furcsa látványt nyújtott; a fiúk mind fenn voltak, némelyik félig felöltözve, mások csak egy ingben, mások egy paplanba burkolva, míg némelyik a lepedőt kötötte nyakába és két-három rőfnyire vonszolta maga után.

Az igazgató ur megjelenésére és kérdésére általános zaj és kialtozás támadt, mindenki beszélt és pedig mindenki mást; csak a „Barna“ és „Ferike“ nevek hangzottak mindegyiknek beszédéből. Végre Károly elmondta a dolgot, a mennyre tudta s az igazgató rögtön odasietett a gonosz tréfa szerencsétlen áldozatához. Ferike mozdulatlanul, sápadtan feküdt ágyában, hiába szóltak hozzá, hiába rázták, dörzsölték, nem nyerte vissza eszméletét. Az igazgató nagyon elkomolyodott s mi is mindnyájan ijedt arccal bámultunk az ájult Ferikére. Végre megszólalt az igazgató:

„Ez megbocsáthatatlan gonoszság volt. Holnap reggel majd vizsgálatot tartok, most gyógyításról kell gondoskodni. Károly, öltözzél föl gyorsan és szaladj orvosért.“

Károly néhány perc alatt felöltözött és távozott s még alig ment ki, midőn a másik ajtó megnyílt s belépett Barna, sápadtan és izgatottan. Gyors léptekkel közeledett Ferike ágyához s mereven bámult a csendesen ott fekvő fiúskára.

Nézhetette már gonosz, könnyelmű csínye következményét, a rossz fiú! Annak a szép kis fiúskának piros orcájára soha sem fog többé örömtől

és vig mosolytól ragyogni, mint eddig, szemeiből nem fog derűtség sugárzani, csengő kacagását senki sem fogja többé hallani, — néhány nap múlva mindennek vége lesz!

„Megöltem! Megöltem!“ kiáltott föl végre Barna szívzaggató hangon, letérdelt az ágy melé és kétségbeesetten zokogott. Pedig ő csak tréfát akart rendezni!

Az igazgató komoly nyugalommal nézett Barnára, s midőn ez kissé lecsendesült, szigoruan mondá neki:

„Barna, menj az én szobámba s ott várj reám. Beszédem lesz veled.“

Barna szótlanul fölkel s halványan, reszkető léptekkel távozott.

Nemsokára belépett Pilula bácsi, — így neveztük a házi orvost, — s szokott derült kedvével kérdé:

„No fiúk, mi baj? Kinek van baja? Meghülés, gyomorrontás, ugy-e? Nem tudtok vigyázni, ti pajkos fickók, ugy-e?“

De midőn Ferike ágyához vezettek s megvizsgálta a halvány képű, még mindig ájult fiút, akkor hirtelen elkomolyodott s csak ennyit mondott:

„Ez nagyon veszedelmes baj!“

Ezután intézkedett, hogy a kis beteget a közös hálóteremből külön szobába helyezték át s néhány perc múlva mi többiek magunkra maradtunk s elkomolyodva csöndben töltöttük az éjt.

* * *

Másnap reggel hallottuk, hogy a kis beteg egész éjjel nagyon rosszul

volt s reggel felé heves láz lepte meg, mely nagyon elgyöngíté s most igen veszedelmes állapotban van.

Reggeli után mindnyájunkat beparancsoltak a nagy tanterembe s az éjjeli csíny nyomozása megkezdett. A bűnösök kemény dorgálást kaptak, aztán előszóltattott Barna, a főczinikos. Lehajtott fővel, földre süttött szemekkel s hol sápadva, hol pirulva lépett az igazgató asztala elé. Mozdulatlanul hallgatta a dorgáló szavakat, de egész testében megrázkodott, midőn végül tudtára adta az igazgató az ítéletet, — hogy az intézetből ünnepelesen és mindenkorra kizáratik; ily kemény büntetésre, úgy látszik, nem volt elkészülve. Oly kétségbeesetten nézett körül, hogy a legkeményebb szívű is megsajnálta, ámbár mindenki kénytelen volt beismerni, hogy a szigorú ítélet megérdemelte.

Még ugyanaz napon délelőtt összeszedték Barna ruháit és egyéb holmiját, fölrakták egy kocsira s aztán ő maga is fölült és megtörve távozott. Senkisem kísérte le, senkitől

sem bucsuzott, — nem is láttuk soha többé. Később, évek múlva hallottam róla, hogy komoly, busongó ember lett belőle s még esztendőnk múlva is mindig üldözte a gonosz csinye által megölt Ferike rémképe.

Néhány nappal Barna távozása után üveges, zárt hintó állott meg a ház előtt. Ferikét párnák között levitték a kocsiba s ott lefektették mellette édes anyja ült, kinek tudtára adták a szomorú eseményt s ki most hazavitte a kis fiút.

Mindnyájan az ablakhoz tódultunk, hogy még egyszer lássuk szerencsétlen kis pajtásunkat, ki oly boldogtalan tréfa áldozatává lön. Föltekintett hozzánk, gyöngé mosoly tűnt föl ajkain, kezeivel intett felénk, — aztán a kocsit elrobogott s mi többé soha sem láttuk a

kis Ferikét. Mi tagadás, sirtunk bizony mindnyájan s nem távoztunk az ablakból, míg csak a kocsit az utcásarkon el nem tűnt. Én aztán egész nap olyan busonítottam, hogy hiába hívtak pajtásaim játszani; fölmentem a tanterembe és olvasni akartam, — de az sem igen ment; csak könnyeim

ASTAROTH. (Lásd a 181. l.)

hullottak és még sokaig nem tudtam feledni azt a kedves, jó fiúcskát.

Vagy két hét mult ez események után s mi az intézetben ismét a régi rendes életet folytattuk, midőn egy napon szomorú hír érkezett a kis Ferikéről. Az utazás alatt betegsége még növekedett s mire hazaért, anynyira odavolt, hogy többé semmi orvosi segély sem használt s néhány nappal később meghalt!

Megsirattuk a kedves kis pajtást és megfogadtuk, hogy soha sem követünk el olyféle csínyeket, a minőnek Ferike ártatlan áldozata lett. Igéretünket pedig, mondhatom, híven meg is tartottuk.

Tamás bácsi.

XENOKRATES SERLEGE.

(Képpel a czimlapon.)

Az athenei Xenokrates hetven éves volt. Hőfehér volt haja és szakála, de teste erős és egyenes fejét még nem hajtá mélyen mellére s izmai ruganyosak valának, mint akármelyik ifjúé.

Egyszer ebéd közben barátja, Antiphonus kérdezé, hogy lehet az, hogy ily agg korban is oly erős és egészséges, a betegséget pedig csak hirből ismeri.

„A dolog nagyon egyszerű“, felelt Xenokrates; „lásd, ebben a fekete vonalban rejlik egészségem titka.“

S ezzel ivőserlege belsejét mutatta, hol egy fekete vonal futott körül. S midőn Antiphonus bámulva nézett rá, így szólt tovább:

„E serleget ifjukorom óta birom és soha sem ittam másból; e vonalat pedig magam véstem belé.“

„De minek?“ kérdé Antiphonus.

„Hogy soha se feledjem, hogy a ser-

leget csak félig szabad megtöltenem. E vonal mindannyiszor mérsékletre intett s én mértékletesen éltem egész életemben, nem csak az itallal, hanem minden egyébbe is. És azért nem voltam soha beteg, azért vagyok ép és erős most, agg koromban is.“

Fájdalom, kevés ember van, ki Xenokrates serlegéből iszik! Ha mindenki úgy tenne, az emberiség sokkal boldogabb és elégedettebb volna, mint most.

TÉLI HADJÁRAT.

(Képpel a 192. l.)

Hohó!
Esik a hó!
Szerte repül a golyó.
Vesd el magad,
Gyúrd a havat,
Jól tartsd oda a hátadat.
Mert ha képen
Talál épen,
Földagad a pofád szépen.

KÉT KARÁCSONY-EST.

— Elbeszélés. —

Irta: **I d a n é n i.**

(Folytatása.)

KAROLY még kis fiú volt, alig tiz éves, és így a zsenge gyermek nem tudta még cifra szavakban nyilvánítani háláját, csak annyit rebegtek ajkai, hogy az isten fizesse meg Kata asszony jóságát; de szeme és boldogságtól kipirult arcza ékesszólóan fejezte ki végtelen örömét. Hiszen valóban váratlan karácsony-estéje is lett Károlynak, ki reményleni sem merte csak pár óra előtt is, hogy ő még ma meleg szobában, terített asztal mellett üli meg a szent estét.

Mig Kata asszony Károlylyal bibelődött, azalatt János bátya ügyesen az asztalhoz lopódzott és a poharak helyébe két csinos kávécsészét tett föl, a karácsonyfára pedig egy pár veres gyapot-harisnyát; mert ő is gondoskodott ám neje számára karácsonyfiáról.

Nagy volt a két öreg öröme. Kata asszony már régen vágyott egy pár csinos kávécsészére és meleg harisnyára, s mily öröm! most mind a két ohaja teljesült.

János bátya is a legjobb étvágygyal ült a párolgó csokoládéhoz, mely kétszeresen jól esett most a szép edényből. A kis Károlynak is intett, hogy lépjen közelebb és vegyen részt az esteliből, hiszen ma neki is jut bőven.

Károly szerény fiu volt, alig akart az asztal mellé ülni; jó lesz neki — ugymond — ott az ajtó mellett is. De midőn a kiengesztelt Kata asszony is nyájas arccal hívta, akkor alázatosan odalépett és minden figyelemzetés nélkül először is ájtatosan imádkozott.

János bátya intett feleségének. Azután mindketten sokkal szivesebben kinálgatták az illedelmes fiut, mert elismerték, hogy aki éhes létére a terített asztal mellett sem feledkezik meg imádkozni, annak csak jó szive és nemes erkölce lehet.

Az esteli végeztével Kata asszony szívesen vetett ágyat az öreg díványon Károly számára, míg János bátya sűrű köpönyével takarta be.

— Most, édes fiam, aludjál béké-

vel — mondá — majd holnap, vagy az ünnepek után fogunk beszélni, mittevők legyünk veled.

(Folytatása következik.)

PADLÁS-SZOBÁBAN.

(Képpel a 185. l.)

Ablakon a jégvirág,
Immáron itt van a tél.
Háztetőn a fehér hó,
Kívül süvit hideg szél.

Párnás, meleg, jó ágyban
Kis fiucska aluszik.
Lelke szárnyat öltve fel,
Álomországban uszik.

Oldalán a jó anya,
Ki örködik felette.
Oly boldog, elégedett,
Hogy jól alszik gyermeke.

Csak aludjál kis fiam,
Csak aludjál édesen.
Hisz te vagy a világon
A legdrágább énnekem.

Kis gyermekem, te neked
Karácsonyfa nem jutott,
Álmodjad hát magadnak
A legszebb ajándokot.

TALÁNYFEJTÉSEK ÉS FEJTŐK.

A 4-ik sz. rajza jelenti a vezércsillagot, mely a három királyt Bethlenbe vezérlé. Megfejték: Abonyi Lilla és Andris, Szt. Iványi Zulejka, Joó Pista, Balogh Iza, Endrődy Alfonsz, Szűcs Misi, Benkő Nina, Feszely Gáspár, Kationa Andor.

Az 5-ik szám* földrajzi* talány megfejtése „Budapest“, a következő helynevek által: Bőszörmény, Ujvár, Deés, Adony, Pécs, Eszék, Szigó, Tihany. Helyes megfejtők: Udvardy Pali, Falvay Ida, Kajdics Laczi, Saáry Esztiike és

Béla, Kunoss Biri, Szerény Radó, Enzenberger Juliska, Keselyő Péterke, Kontra Móríc, Enyedy Zsófi, Aczél Dalma, Torkoss Ella, Halász Sárka, Dudics Boris, Evő Nina, Darvas Elemér, Márton Emil, Springer Otto, Politzer Berta, Frommer Berta és Giza, Pollák József (hiányosan mert Petőfi nem énekelte meg Segesvárt.)

* * *

1) A „**hetvenkedő**“ helyes megfejtését beküldék: Józsa Dezső, Apfel Géza és Pepi, Frommer Giza, Farkas Mariska, Balassovich Alice, Garda Dezső és Samu, Szász Károly, Toldy Viktória, Beniczki Barna, Bordás János, Gáman József, Bánó Mariska, Matinszoka Rudolf, Falvay Ida, Kertész József, Weisz Lajos, Fuchs Berta, Kemény Ilma és Zoltán, Az endrődi izr. iskola „kis köre“, Engel Gizella, Sebe Zsuzsa, Abraham Sára és Anna, Palánszky Miklós, Schwimmer Julesa, Zeyk István, Krivácsy Károly, Balassovits Oszkár, Antalffy Ilonka, Müller Zsófi, Mihályi Ida, Domahidy Margit, Blánez Jenő, Grünbaum Malvina, Aufer Lajos és Gyula (hiányosan), Politzer Fanni és Albert, Kövér Ilma, Polgár Alajos, Kácsér Zsiga.

* * *

2) A „**Fekete kávé és fehér kávé**“ betűtalány helyes megfejtői: Spieler Izidor, Endrődy Alfonz, Obermayer Feri, Csúthy Zsiga, Szávicz Kázmér, János Jani, Cziller Rudi, Feszely Gáspár és Menyhért, Brenner Marcsa.

* * *

A fölfordított írást jól fejtették meg: Borlaky Dorka, Ecséghy Sándor, Katona Ilka, Gáman József, Meisels Berta, Brenner Marcsa, Csúthy Zsiga, Obermayer Feri, Pézenpek Lajos, Udvardy Pali, Benkő Nina, Szücs Misi.

* * *

A fölfordított rímeket jól helyre igazították: Gáman József, Szomoró Dani, Csorvás Géza, Nedelko Jani, Ambrózy Gyula, Szirmay Gyuri, Katona Andor, János Jani, Edelman Batilda, Moháry Dezső, Beretzky Róza.

* * *

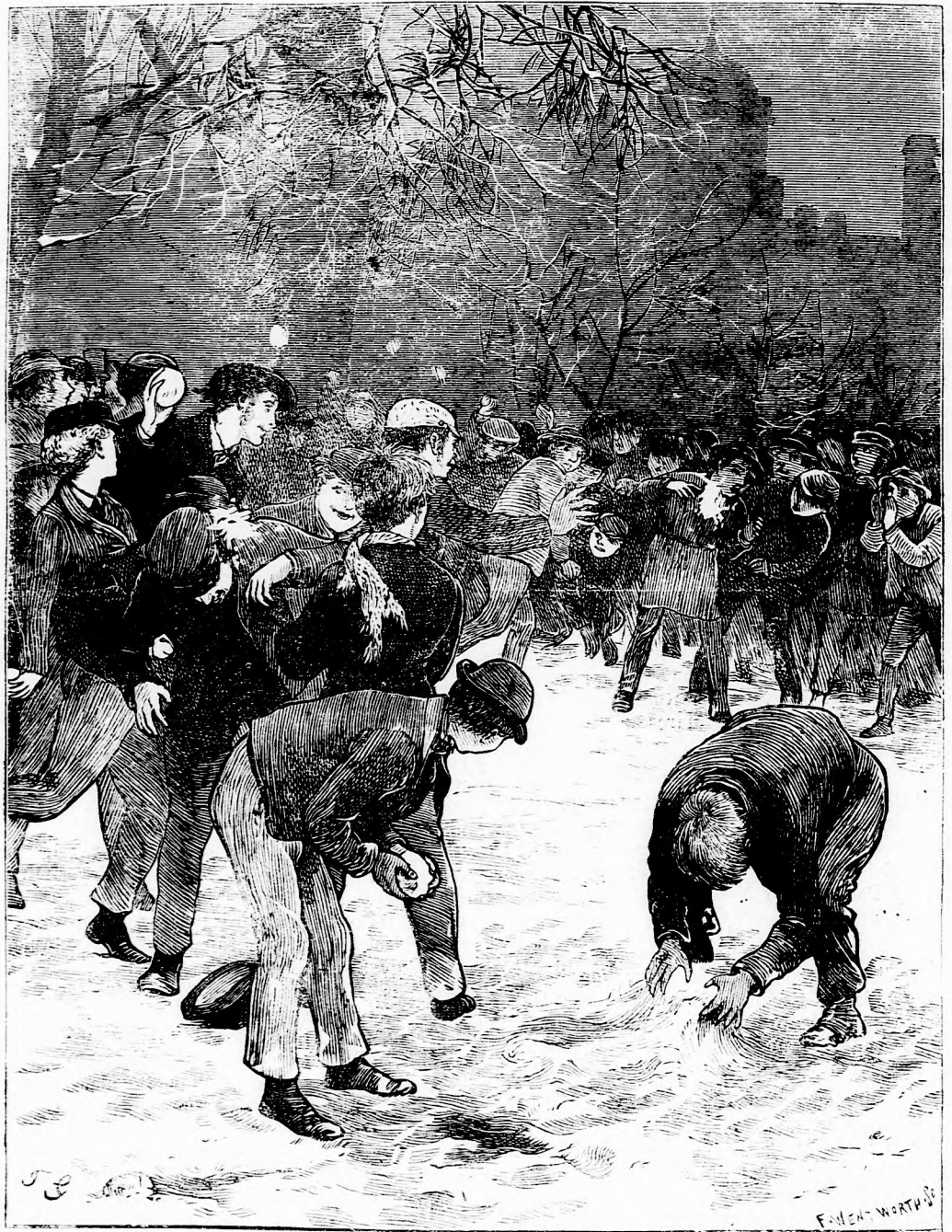
A 9-ik sz. betűtalányai: meny, jó falat, szél eső, kísértet, nőnem. Megfejték: Toldy Viktória, Abonyi Lilla és Andris, Szokoly Nelli, Balogh Iza, Joó Pista, Kormos Lajos, Eőry Julesa, Bodroghy Ilonka, Saáry Esztike és Béla, Kaidics Laci, Politzer Berta (részben), Nogall Erzsé.

Az ugyane számban foglalt szöveg nélküli rajz értelme „Arc Johanna, az orleansi szüz.“

Megfejték: Szokoly Nelly, Toldy Viktória, Bodroghy Mariska, Gaal Árpád, Fehér Miklós, Kormos Lajos, Saáry Esztike és Béla, Jámbor Lidia, Abonyi Lilla és Andris, Nogall Erzsé.

FORGÓ BÁCSI POSTÁJA.

Mindenek előtt, kedves kis olvasóim, legforróbb köszönet azon számtalan szives jó kívánságért, melyekkel Forgó bácsitól az ünnepek alkalmából megemlékeztek. A műgonddal esinált apró remekéért s jőféle fonatosokért s egyéb szeretetreméltó apró és nagyobb ajándékokért pedig fogadjátok ismételve legszívesebb elismerésemet. Annak jeléül tekintem, hogy ti mindannyian szívesen ragaszkodtok hozzám s én a ti ragaszkodástokat a legrokonszenvesebb érzelmeikkel viszonzom. A kézimunkáscskákat büszkén sorozom be a „*Kis Lap*“ tárlatába. Ezen nevet adám a gyűjteménynek s ott büszkélkednek a ti rajzaitok, himzéseitek sat. Kis barátaink közül sokan csinos papírfonatu kosárával, saját esztergálművekkel, faragványokkal, katalya-szivartartókkal s dohány-edényekkel kedveskedének. Bizony, ezek után ítélve, nem féltetek az éhenhalástól. Mindmégannyi mesterek vagytok. Jól tudom én azt is, hogy a hányan varjtok kis gazdasszonyok, valamennyien arról szeretnétek meggyőzni Forgó bátyatokat, mi jól értetek sütéshez, főzéshez, pároláshoz sat. Hiszem is. Mindamellet arra kell hogy kérjelek titeket, hogy az ételneműek küldésével ne fáradjatok. Inkább adjátok oda valami szenvedőnek, a ki bizony mindenütt akad. Még egyszer köszönetemet, rokoni üdvözlőmet s tartson meg benneteket a jó Ég kedves szüleit, családtagjaitok, nevelőiteket és barátaitok s így az én lelkem nagy öröme is. Boldog újévet mindnyájatoknak! — **Bács, T. V.** A küldemény beválk. De a te kezdirását ohajtanám látni s azon bizonyítást, hogy tőled származik a talány. Mert így az a szépírásu úr rossz szolgálatot tesz neked is — nekem is. — **„Két koldus-gyermek.“** Némi változtatásokkal meg fog jelenni. — **Beregszász, B. B.** Köszönöm a fölvilágosítást. Meg vagyok veled elégedve. — **R. Keresztur, F. B.** A képtalányok ügyesen vannak megrajzolva. — **Endrőd, S. V.** Nem ütök meg a mértéket. — **Kajdacs, Cs. Zs.** Levelet irtunk. — **Kovács Margit** kis elbeszélését közölni fogom. — **„Eredeti mesék.“** Be fognak soroztatni. A kedves sorokért őszinte viszonzásunkat. — **Ecsény, N. I.** Ég áldja a lelkes honléányt s az ügyükért oly nemesen buzgó férfiakat, mint ön. — **Daruvár, P. L.** Ha nem nagyon ismeretes, kiadjuk.

TÉL HADJÁRAT. (Lásd a 189. 1)

Pest-bécsi irodalmi és művészeti intézet Deutsch testvérek. Felelős szerkesztő: **Forgó bácsi.**
Ára negyedévre 1 ft.

Megjelen hetenkint egyszer 16 oldalon.